

Nederlands Letterenfonds dutch foundation for literature

Besluit Tilt tweejarige subsidie 2021 - 2022

Op grond van de regeling wordt iedere aanvraag voor een tweejarige manifestatie subsidie getoetst aan vier criteria, te weten:

- a. artistieke visie, missie en profiel;
- b. artistieke kwaliteit (onderscheidendheid) en omvang manifestaties en activiteiten;
- c. publieksbereik en inbedding;
- d. kwaliteit organisatie en professionaliteit bedrijfsvoering.

Het criterium b 'artistieke kwaliteit en omvang van de manifestatie(s) en activiteiten' moet in ieder geval zowel voor de manifestatie(s) en activiteiten uit het verleden als voorgenomen manifestatie(s) en activiteiten positief beoordeeld worden. Ook moet de beoordeling van alle criteria gemiddeld positief zijn om voor honorering in aanmerking te komen.

De aanvraag van is beoordeeld op beide voorwaarden die in de regeling worden gesteld om in aanmerking te komen voor subsidie. Zowel waar het de beoordeling van criterium b betreft (de artistieke kwaliteit en omvang van de manifestatie(s) en activiteiten als bij de gemiddelde beoordeling op alle criteria komt de adviescommissie tot een waardering ruim voldoende. waarmee de aanvraag in aanmerking komt voor subsidie.

De aanvragen die positief worden beoordeeld op bovengenoemde voorwaarden komen in aanmerking voor een jaarlijkse subsidie van ten minste € 50.000. Het bestuur kan op grond van de Regeling tweejarige subsidies Nederlands Letterenfonds 2021-2024 (artikel 7.3) aan de drie aanvragers die het hoogst eindigen in de rangorde een subsidie verlenen van € 60.000.

Tilt behoort niet tot de hoogst geprioriteerden, dit zijn Brainwash, Explore the North en Watershed. De regiotoeslag kan alleen verleend worden aan één van deze drie aanvragers die sterk is ingebed in de regio (zie hiervoor artikel 7.4 van de regeling).

Tilt wordt voor de periode 2021-2022 een subsidie verleend van € 50.000 per jaar, voor een totaalbedrag van € 100.000. Bij een verlening van een bedrag van € 50.000 kan conform de regeling geen regiotoeslag worden verleend. Dit deel van de aanvraag wordt daarom afgewezen.

Advies van de commissie tweejarige subsidies 2021 - 2022

De organisatie heeft voor een nieuwe koers gekozen: Tilt ontwikkelt zich van festivalorganisatie naar productiehuis voor Brabants talent en gaat zich vooral richten op residenties, publicaties en eigen producties. Deze verandering had in de ogen van de commissie beter kunnen worden toegelicht. Anderzijds heeft de commissie er begrip voor dat door het wegvallen van de provinciale subsidie verandering voor de hand ligt. De nieuwe opzet, met verschillende schrijfresidenties gekoppeld aan daaruit voortvloeiende producties, publicaties en presentaties, overtuigt en lijkt een voedingsbodemp voor talent. Tilt kiest er in de nieuwe opzet voor om met het Tiltfestival te stoppen, omdat het

festival relatief veel personele en financiële inzet vergt, terwijl daar een bescheiden publieksbereik en opbrengsten tegenover staan.

De commissie heeft waardering voor de wijze waarop Tilt zich na de subsidie-afwijzing van de Provincie heroriënteert en herpositioneert. De visie van Tilt is breed geformuleerd (literatuur toegankelijk maken), maar de uitvoering is opvallend specifiek, vooral wat betreft de activiteiten in de regio Noord-Brabant. De toekomstige doelstellingen zouden verder kunnen worden uitgewerkt door een kritische evaluatie van het publieksbereik en van de impact van de activiteiten.

Met de koerswijziging van Tilt, en de focus op publicaties en podcasts, lijkt de organisatie meer een uitgever/producent dan een organisator van activiteiten gericht op directe publiekswerking. Er wordt volgens de commissie in de aanvraag niet goed onderbouwd hoe in deze nieuwe opzet een nieuw publiek wordt gevonden en het oude publiek wordt vastgehouden. De commissie vraagt zich af op welk publiek Tilt zich met de nieuwe activiteiten richt, maar ziet ook dat de organisatie niet veel tijd had om de alternatieve koers nader uit te werken.

De keuze voor residenties en publicaties verbonden met evenementen is goed beargumenteerd. De commissie heeft er vertrouwen in dat Tilt erin slaagt talentvolle schrijvers aan te trekken. De publicaties die tot nu toe voortkwamen uit de residenties zijn van opvallend hoge kwaliteit. De organisatie heeft laten zien dat deze publicaties hun weg vonden naar het geïnteresseerde publiek. Het *Brabants Boek Present*, het jaarlijkse literaire boekengeschenk van Brabantse boekhandelaren, is een stimulans voor literaire talenten. Interessant is de uitbreiding van de residentie met een onderzoekslab in Tilburg, verbonden aan het departement Cultuurwetenschappen van de University Tilburg. In het lab werkt een *writer in residence* samen met masterstudenten aan een maatschappelijk relevante vraag. Wellicht is een uitbreiding naar de Technische Universiteit Eindhoven mogelijk.

De residenties en de bijbehorende programma's en publicaties zijn vooral gericht op een lokaal publiek. Het Tiltfestival trok ook een bescheiden bovenregionaal publiek en had groeipotentie. Dat geeft Tilt op. De publicaties bieden natuurlijk kans op bovenregionaal bereik, maar dat is eigen aan de uitgeverspraktijk. Tilt voorziet een publieksgroei en wellicht zijn er redenen voor optimisme, maar in het communicatieplan wordt hier nauwelijks op ingegaan. De organisatie maakt bovendien niet duidelijk hoe zij het oude (festival)publiek probeert te behouden. Over dat bestaande publiek wordt weinig informatie gegeven, waardoor de vraag rijst of er sprake is geweest van publieksonderzoek.

Tilt zegt groepen te willen bereiken die geen boeken lezen of niet deelnemen aan cultuur, maar legt niet uit hoe dat verwezenlijkt kan worden door middel van residenties en publicaties. Het ontbreekt verder aan een duidelijke strategie voor een meer divers publieksbereik. De diversiteit van lezers van publicaties en luisteraars van podcasts is niet te beoordelen op basis van de huidige gegevens.

Door de (nieuwe) focus groeit het publieksbereik, al kan deze voor de publieksactiviteiten nog sterk verbeterd worden. De commissie tekent daarbij aan dat de oplage van een publicatie niet gelijk staat aan het aantal lezers en dat luisteraars van een podcast niet gelijk staan aan fysieke bezoekers. De commissie begrijpt dat bezoekersaantallen nog lastig in te schatten zijn, maar vraagt zich af in hoeverre die reëel zijn. Het aantal luisteraars voor de toekomstige podcastactiviteiten is hoog ingeschat. Ook in de nieuwe opzet blijft het directe publieksbereik laag en de strategie om meer publiek te bereiken is te algemeen.

De communicatie- en marketingstrategie is realistisch, maar summier. De commissie betreurt het dat de profilering van de podcasts vooral aan de partners wordt overgelaten. Tilt heeft sterke en inventieve samenwerkingspartners zoals Natuurmonumenten en het bedrijfsleven, waarmee bovendien interessante (financiële) samenwerkingen en co-producties worden aangegaan. De (publieks)activiteiten worden vaak bij de partners neergelegd, hetgeen vanwege de beperkte capaciteit wellicht een goede keuze is, maar ook het gevaar met zich meebrengt dat het 'eigenaarschap' van de activiteiten niet bij Tilt ligt. Verder zijn er goede inhoudelijke samenwerkingen met onder andere Watershed, Poetry Circle (talentontwikkeling binnen WOLK) en de universiteit Tilburg.

De begroting en de bijbehorende toelichting zijn helder. De personele lasten zijn relatief hoog in verhouding tot de omvang van het team (1.6 fte). Er zijn zeer lage marketing- en communicatiekosten opgenomen, terwijl dit onderdeel juist extra inspanningen vergt. Zorgelijk blijven de geringe eigen inkomsten uit direct publieksbereik (behoudens inkomsten uit verkoop publicaties). Blijkbaar gaan alle inkomsten van het publiek naar derden. Dat maakt de basis voor Tilt smal; de financieringsmix behoeft verbetering. Tilt leunt grotendeels op private fondsen en subsidie. De recente koersverandering betekent dat er meer subsidie gaat naar het maken van producties en minder naar direct publieksbereik. De koppeling met bedrijven pakt Tilt ondernemend en creatief aan en daarmee is de organisatie uniek in het letterenveld. Deze aanpak leidt tot inkomsten die het gebrek aan publieksinkomsten gedeeltelijk compenseren.

Tilt wil door een inventieve organisatievorm met een klein team alle voorgenomen activiteiten uitvoeren. Onduidelijk is hoe het oude team zich verhoudt tot de nieuwe organisatiestructuur, vooral wat betreft de bedrijfsvoering. Het innovatieve karakter van de organisatievorm is vooralsnog te algemeen beschreven. Het kleine team staat niet in verhouding tot de brede activiteiten die Tilt wil ondernemen. De werknemers worden betaald volgens CAO Toneel en Dans; waarom voor deze CAO is gekozen wordt niet uitgelegd. Diversiteit (ook op gebied van gender) in team en bestuur vraagt aandacht. De commissie mist kritische reflectie op de Code Diversiteit en Inclusie. Verder valt op dat het huidige bestuur wellicht aan vernieuwing toe is. Bestuursleden zijn twee keer herbenoembaar voor vier jaar; dat is niet conform de Governance Code Cultuur.

Samenvattend advies

De commissie vindt dat Tilt met deze noodzakelijke koersverandering op de goede weg is, en dat de organisatie goede keuzes heeft gemaakt. De commissie had graag gezien dat die keuzes beter werden onderbouwd. Tilt ontwikkelt zich tot productiehuis, waarbij het op moeten passen niet te ver van de kern weg te drijven. Het publieksbereik en de publieksinkomsten blijven laag, dat is een punt van zorg. Tilt slaagt er in interessante koppelingen te maken met zowel het bedrijfsleven als met maatschappelijke organisaties en dat levert ook inkomsten op.

Samenvattend bestaat er waardering voor de herpositionering van Tilt; de activiteiten zijn van ruim voldoende kwaliteit. De commissie is kritisch op het punt van publieksbereik, zowel in aantal als qua diversiteit. De eigen inkomsten zijn laag, de financieringsmix lijkt voor verbetering vatbaar. Veel waardering is er voor de samenwerkingen met het bedrijfsleven en met maatschappelijke organisaties.

